

سازمان مدیریت و برنامه ریزی

استان سیستان و بلوچستان

خلاصه مدیریتی سند توسعه

شهرستان دلگان

اسفندماه ۱۳۹۸

معاون هماهنگی برنامه و بودجه

نقشه تقسیماتی شهرستان دلگان

شهرستان دلگان

کیلومتر ۰ ۱۰۵۰۰ ۲۱۰۰۰ ۴۲۰۰۰ ۶۳۰۰۰

راهنمای نقشه

- ★ مرکز شهرستان
- مرکز بخش
- ▲ مرکز دهستان
- ☆ شهر
- ☪ مرز آبی
- ☞ مرز استان
- ☞☞ مرز شهرستان
- ☞☞☞ مرز بخش
- ☞☞☞☞ مرز دهستان

موقعیت شهرستان

الف - سیمای کلی شهرستان

شهرستان دلگان با وسعت حدود ۱۱۷۵۵ کیلومتر مربع معادل ۶/۳ درصد از مساحت استان را به خود اختصاص داده است. از شمال و شرق به شهرستان ایرانشهر، از غرب به استان کرمان و از جنوب به نیکشهر محدود شده است.

این شهرستان دارای تعداد ۱ مرکز شهری با عنوان گلمورتی و تعداد ۲ بخش با اسامی مرکزی و جلگه و تعداد ۵ دهستان و ۴۷۴ آبادی می‌باشد.

همچنین این شهرستان به لحاظ آب و هوایی دارای اقلیم فراخشک گرم بوده و میزان بارندگی در سال ۹۵ برابر ۲۵۹٫۹ میلی متر بوده است.

ب - وضعیت مهم ترین شاخص های اجتماعی، زیربنایی و اقتصادی شهرستان در مقایسه با استان

ردیف	عنوان	واحد	میزان سال ۱۳۹۸		
			استان	شهرستان	درصد شهرستان از استان
امور اجتماعی					
۱	جمعیت	نفر	۲۹۶۴۵۷۴	۷۲۴۳۳	۲٫۴۴
۲	جمعیت شهری	نفر	۱۴۶۷۳۲۶	۱۳۹۸۸	۰٫۹۵
۳	تعداد دانش آموزان	نفر	۷۳۴۳۹۳	۲۰۰۴۳	۲٫۷۲
۴	تعداد مدارس ابتدایی	باب	۳۸۳۲	۱۰۶	۲٫۷۶
۵	تعداد مدارس متوسطه اول	باب	۱۱۱۶	۴۴	۳٫۹۴
۶	تعداد مدارس متوسطه دوم	باب	۸۱۹	۲۹	۳٫۵۴
۷	تعداد کادر آموزشی ابتدایی	نفر	۱۶۳۴۷	۳۵۵	۲٫۱۷
۸	تعداد کادر آموزشی متوسطه اول	نفر	۶۷۱۸	۱۲۴	۱٫۸۴
۹	تعداد کادر آموزشی متوسطه دوم	نفر	۶۶۰۸	۱۵۶	۲٫۳۶
۱۰	تعداد کادر آموزشی به ازای هر ۱۰۰ نفر دانش آموز ابتدایی	نفر	۳٫۲۹	۲٫۷۶	۸۳٫۸۹
۱۱	تعداد کادر آموزشی به ازای هر ۱۰۰ نفر دانش آموز متوسطه اول	تعداد	۴٫۶۱	۲٫۸۸	۶۲٫۴۷
۱۲	تعداد کادر آموزشی به ازای هر ۱۰۰ نفر دانش آموز متوسطه دوم	تعداد	۷٫۱۵	۵٫۴۷	۷۶٫۵۰
۱۳	میزان باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر	درصد	۷۶	۶۹٫۵	۹۱٫۴۴
۱۴	تعداد بیمارستان	واحد	۲۲	۱	۴٫۵۴
۱۵	تعداد تخت بیمارستان	تخت	۳۰۱۸	۲۲	۰٫۷۲
۱۶	پزشک عمومی و متخصص	نفر	۱۰۹۵	۴	۰٫۳۶
۱۷	خانه بهداشت	عدد	۹۷۵	۴۹	۵٫۰۲
۱۸	مراکز بهداشتی شهری	مرکز	۶۱	-	-
۱۹	مراکز بهداشتی روستایی	مرکز	۲۰۸	۹	۴٫۳۲
۲۰	تعداد کانون پرورش فکری کودک و نوجوان	کانون	۲۶	۱	۳٫۸۴

میزان سال ۱۳۹۸			واحد	عنوان	ردیف
درصد شهرستان از استان	شهرستان	استان			
۳,۸۴	۳	۷۸	باب	تعداد کتابخانه های عمومی	۲۱
۳,۳۱	۵	۱۵۱	عدد	تعداد سالن ورزشی	۲۲
۱۴۲,۱۸	۰,۰۹۱	۰,۰۶۴	مترمربع	سرانه فضاهای ورزشی سرپوشیده	۲۳
۱۰۶	۰,۴۰۰	۰,۳۷۷	مترمربع	سرانه فضاهای ورزشی روباز	۲۴
۳,۰۲	۶۲	۲۰۵۰	نفر	تعداد شهدا	۲۵
۰,۹۷	۴۲	۴۳۱۴	نفر	تعداد جانبازان	۲۶
۰,۱۹	۱	۵۱۴	نفر	تعداد آزادگان	۲۷
۲,۷۸	۳۳۸۰	۱۲۱۴۳۱	خانوار	تعداد مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی	۲۸
-	-	۱۶	پایگاه	تعداد پایگاه امداد و نجات اعم از جاده ای و غیره	۲۹
امور زیربنایی					
-	-	۱۸۶۴,۸	کیلومتر	طول راههای اصلی	۳۰
۷,۶۷	۳۲۷	۴۲۶۰,۹	کیلومتر	طول راههای فرعی	۳۱
۶,۷۵	۲۰۰	۲۹۶۱,۱	کیلومتر	طول راههای فرعی (آسفالته)	۳۲
۵,۲۷	۹۲۱,۵	۱۷۴۶۲,۵	کیلومتر	طول راههای روستایی	۳۳
۷,۰۴	۴۱۹	۵۹۵۰,۵	کیلومتر	طول راههای روستایی آسفالته	۳۴
۱۳۳,۴۳	۴۵,۵	۳۴,۱	درصد	نسبت طول راههای روستایی آسفالته به کل طول راههای روستایی	۳۵
۸۷,۷۶	۶۱	۶۹,۵	درصد	نسبت طول راههای فرعی آسفالته به کل طول راههای فرعی	۳۶
۰,۰۰۲	۲۰,۱۷۷	۸۴۹۷۹۲	مشترک	تعداد مشترکین برق	۳۷
۲,۹۲	۱۶۷	۵۷۰۱	روستا	تعداد روستاهای دارای برق	۳۸
۷۵,۹۷	۴۳,۴۴	۵۷,۱۸	درصد	سهم بخش خانگی از مصرف برق	۳۹
۰,۶۴	۲۲۷۲	۳۵۳۸۸۲	فقره	تعداد انشعابات آب شهری	۴۰
۰,۸۰	۱۱۰۰۵	۱۳۶۸۲۲۱	نفر	جمعیت شهری برخوردار از آب آشامیدنی سالم	۴۱
۴,۵۶	۴۹۲۶۷	۱۰۷۸۳۸۱	نفر	جمعیت روستایی برخوردار از آب آشامیدنی سالم	۴۲
۴,۲۰	۱۱۹	۲۸۳۰	روستا	روستاهای برخوردار از آب آشامیدنی سالم	۴۳
امور اقتصادی					
۰,۳۸	۳	۷۸۹	کارگاه	تعداد کارگاههای فعال	۴۴
-	-	۳۴۶	کارگاه	تعداد کارگاههای غیر فعال	۴۵
۰,۱۵	۳۹	۲۴۵۱۷	تعداد	تعداد شاغلین بخش صنعت	۴۶
۲,۰۲	۶	۲۹۷	تعداد	تعداد معادل فعال	۴۷
۳,۶	۳	۸۳	تعداد	تعداد معادن غیرفعال و در حال تجهیز	۴۸
۱,۱۵	۸۳	۷۱۷۰	نفر	تعداد شاغلین بخش معدن	۴۹
۱۴,۳۸	۱۹۵۲۲	۱۳۵۷۴۲	هکتار	سطح زیر کشت اراضی زراعی	۵۰
۱۲,۵۴	۱۱۶۲۶	۹۲۷۱۰	هکتار	سطح زیر کشت اراضی باغی	۵۱
۷,۷۷	۲۹۰۸۰۴	۳۷۴۱۰۷۷	واحددایمی	تعداد واحد دامی	۵۲
۵,۵۹	۹۵۰۰	۱۶۹۷۰۵	نفر	تعداد بهره برداران بخش کشاورزی	۵۳

ج- اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای:

میزان سال ۱۳۹۸			واحد	عنوان	ردیف
درصد شهرستان از استان	شهرستان	استان			
۲,۴۳	۷۸۹۷۹۸	۳۲۴۱۴۴۸۵	میلیون ریال	اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای	۱
۴,۳۸	۲۱۷	۴۹۴۵	تعداد	تعداد پروژه های تملک دارایی های سرمایه ای	۲

د: اهم پروژه های تملک دارایی های سرمایه ای انجام شده در شهرستان طی برنامه پنجم توسعه :

۱- ایجاد نمایندگی آموزش های فنی و حرفه ای در شهرستان دلگان

۲- تکمیل و تجهیز حوزه علمیه سفیران هدایت دلگان

۳- احداث مرکز بهداشتی و درمانی شهری گلمورتی

۴- احداث سالن ورزشی چند منظوره در دهستان هودیان

۵- احداث سالن ورزشی چند منظوره در بخش جلگه چاه هاشم

۶- زیر سازی و روکش آسفالت راههای روستایی

۷- احداث راه دسترسی به اسفند

۸- بهسازی معابر شهر گلمورتی

۹- اجرای طرح هادی روستای آذرآباد و روستای کهنک لدی

و: تنگناهای موجود:

- ۱- مناسب نبودن راههای دسترسی روستایی در دهستان هودیان و فاصله زیاد روستاهای دهستان چاه علی با مرکز شهرستان
- ۲- علیرغم مسطح بودن شهرستان و وفور منابع آب زیرزمینی متاسفانه روستاهای زیادی هنوز فاقد آب آشامیدنی سالم هستند
- ۳- کمبود فضای آموزشی در سطح شهرستان
- ۴- فرسودگی شبکه های آب شرب روستایی و نیاز به توسعه شبکه ها در سطح روستاهای شهرستان
- ۵- افت ولتاژ برق در روستاها به دلیل فاصله زیاد مشترکین موجود از شبکه برق
- ۶- عدم توسعه بخش دامداری نوین باتوجه به ظرفیت و پتانسیل در شهرستان
- ۷- عدم برنامه ریزی وتوجه مناسب به کشت های جایگزین والگویی باتوجه به مشکلات کمبود تخصیص آب کشاورزی
- ۸- پایین بودن شاخص اجرای طرح های هادی روستایی
- ۹- مشکلات شهرستان در بخش درمان به دلیل نبود بیمارستان و پزشک متخصص
- ۱۰- کیفیت بسیار پایین و عدم استاندارد محورهای مواصلاتی اصلی و شریانی شهرستان دلگان که نقش استانی و حتی نقش منطقه ای دارند از جمله این محورها می توان به محور ایرانشهر دلگان زهک لوت کرمان اشاره نمود که تنها بیش از ۴۰۰ هزار تن از محصولات کشاورزی شهرستان دلگان از مسیر فوق به نقاط مختلف و حتی عمق کشور صادر می گردد مضاف بر این که بخش زیادی از محصولات کشاورزی شهرستان هم جوار از این مسیر پر ترافیک حمل می شود.
- ۱۱- محور مواصلاتی در حال احداث مسجد حضرت ابوالفضل به هودیان که می تواند حدود یک و نیم ساعت با فاصله زمانی شهرستان دلگان و در مجموع استان سیستان و بلوچستان به استان کرمان را کاهش دهد و از محورهایی است که از ارزش اقتصادی بسیار بالایی برخوردار است. از طرفی به دلیل عدم استاندارد بودن محورهای مواصلاتی و زیر بار نرفتن بیمه مبنی بر بیمه خودروهای مسافربری سنگین (اتوبوس و مینی بوس) شهرستان دلگان تنها شهرستان استان است که اتوبوس و مینی بوس اجازه تردد در این محور را ندارند.
- ۱۲- مشکلات مربوط به راه دسترسی به معادن شهرستان که دارای ظرفیت های غنی و همچنین ذخایر فراوان بالاخص معادن مرمر، کائولین و... می باشد هست.
- ۱۳- مشکل مربوط به تاخیر در تعیین تکلیف چاه های فاقد پروانه و اعطای سهمیه سوخت به کشاورزان می باشد که برخی بوروکراسی اداری در این خصوص باعث بی انگیزگی در بین جامعه کشاورزی و حتی عدم بهره بری مناسب از اراضی کشاورزی منطقه گردیده است.
- ۱۴- مشکل مربوط به اسناد مالکیت اراضی و واحدهای مسکونی شهر گلپورتمی مرکز شهرستان دلگان و چالش های بین دستگاهها در سطوح ادارات کل و وزارت خانه ها مبنی بر تعیین تکلیف اراضی و واحدهای مسکونی فوق که متاسفانه از سال های دور باعث چالش در انتقال اسناد مالکیت و صدور پروانه های ساخت و نظارت گردیده است.
- ۱۵- افت شدید ولتاژ برق به دلیل گرمای بیش از اندازه هوا و همچنین پر مصرف بودن سیستم های سرمایشی به دلیل نوع آب و هوا در منطقه.

۱۶- کمبود فضاهای مربوط به پایگاه‌ها و پاسگاه‌ها و کلانتری در سطح شهرستان که به دلیل پراکندگی و وسعت زیاد شهرستان خود عاملی برای ایجاد مشکل در پوشش مناسب مناطق تحت پوشش انتظامی شهرستان می‌باشد.

۱۷- حاشیه نشینی و مشکلات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در حاشیه شهر گلمورته

۱۸- مشکلات مربوط به ارتباطات مخابراتی که در عمده مناطق منطقه مشاهده می‌گردد (به دلیل قطعی‌های مکرر فیبر هوایی نوری در شهرستان های همجوار و تاثیر پذیری شهرستان دلگان بالاخص بخش جلگه چاه هاشم از موضوع فوق که خود باعث قطعی ارتباطات در سطح شهرستان و اختلال در امورات مربوطه می‌گردد.

۱۹- فقدان سیل بندهای حفاظتی به میزان کافی در مناطق مختلف دلگان با عنایت به این که شهرستان دلگان کم ارتفاع ترین نقطه استان و پر چالش ترین منطقه به لحاظ ورود سیلاب ها از مناطق همجوار و ایجاد سیل و گرفتاری های بعدی هم می‌باشد.

۲۰- مشکلات زیست محیطی مربوط به حرکت شن های روان و گرد و غبار ناشی از تالاب جازموریان از جمله تنگناهای و مشکلات شهرستان است که یقینا در صورت عدم چاره اندیشی و عدم همکاری استان های همجوار در تعیین حقایق تالاب برای بخش زیست محیطی و کشاورزی شهرستان دلگان می‌تواند در آینده به یک چالش جدی اقتصادی، اجتماعی و حتی سیاسی در منطقه تبدیل گردد.

۲۱- فقدان صنایع فرآوری و دسته بندی محصول استراتژیک خرما

۲۲- عدم شکل گیری ناوگان مناسب حمل و نقل جاده ای به دلیل نامطلوب بودن وضعیت جاده های دسترسی از شهرستان های همجوار به شهرستان دلگان.

۲۳- تعرفه بالای برق در ماه های مهر و آبان علی رغم این که شهرستان دلگان گرم ترین نقطه استان می‌باشد و حتی در مواقعی به عنوان گرم ترین نقطه کشور نیز معرفی می‌گردد در ۲ ماه مذکور تعرفه به صورت معمولی محاسبه و خود مشکلات زیادی را برای مشترکین به وجود می‌آورد.

۲۴- اعتبارات ناچیز اختصاص یافته به شهرداری ها و همچنین درآمد بسیار پایین شهرداری های گلمورته و چگردک شهرستان دلگان.

ز : پیشنهادات جهت رفع تنگناهای فوق:

- ۱- تامین اعتبار توسعه راههای روستایی و کوتاه نمودن مسیرهای دسترسی مناطق دوردست به مرکز شهرستان
- ۲- تامین اعتبار اصلاح شبکه های آب شرب روستایی
- ۳- تامین اعتبار ویژه برای توسعه شبکه برق روستایی
- ۴- ترویج و توسعه دامداری های صنعتی (گاو و شتر) و صنایع جانبی در بخش کشاورزی و دامداری
- ۵- توسعه فضای ورزشی و فرهنگی به منظور پیشگیری و کاهش آسیب های اجتماعی
- ۶- تامین اعتبار لازم برای اتمام محور مسجد حضرت ابوالفضل به هودیان که می تواند مسیر دسترسی استان سیستان و بلوچستان به مرکز استان کرمان یک و نیم ساعت کاهش دهد.
- ۷- تامین اعتبار لازم برای تکمیل محور ایرانشهر دلگان به زهکوت استان کرمان و استاندارد سازی محور فوق که با این اقدام ضمن خارج شدن منطقه از بن بست مواصلاتی می تواند زمینه لازم برای تقویت ناوگان حمل بار و همچنین ایجاد ناوگان حمل مسافر را فراهم آورد.
- ۸- تامین اعتبار اجرای فیبر نوری به صورت زمینی از مسیر شهرستان فنوج به بخش جلگه چاه هاشم.
- ۹- تقویت پوشش کامل تلویزیونی در مناطق مختلف شهرستان از جمله منطقه کوهستانی هودیان.
- ۱۰- تامین اعتبار احداث سد های اسفند و سراپودو که مطالعات آن ها به اتمام رسیده و خود می تواند در بهره بری مناسب از آب و همچنین توسعه کشاورزی منطقه کمک نماید.
- ۱۱- تبدیل ناحیه صنعتی شهرستان دلگان به شهرک صنعتی.
- ۱۲- پیگیری گسترش فعالیت ایمیدرو در شهرستان دلگان با عنایت به این که هم اکنون ۲۰ درصد از مساحت شهرستان دلگان تحت پوشش مطالعاتی این شرکت قرار گرفته پیشنهاد می گردد این رقم به ۵۰ درصد افزایش پیدا کند با توجه به ذخایر غنی ناشناخته معدنی در سطح منطقه.
- ۱۳- ایجاد بانک های عامل مختلف جهت خروج از سرمایه و ماندگاری سرمایه کشاورزان و سرمایه گذاران در سطح شهرستان با عنایت به این که هم اکنون تنها دو بانک کشاورزی و ملی در سطح شهرستان فعال می باشند.
- ۱۴- تامین اعتبار لازم برای احداث فرماندهی انتظامی شهرستان و همچنین کلانتری شهر گلمورتی.
- ۱۵- پیگیری استقرار اداره ثبت اسناد و املاک به عنوان تنها دستگاه غیر مستقر در سطح شهرستان.
- ۱۶- ایجاد مرکز تحقیقات کشاورزی شهرستان دلگان با عنایت به ظرفیت عظیم بخش کشاورزی در سطح شهرستان دلگان.
- ۱۷- حمایت لازم جهت کاشت محصول پنبه در سطح شهرستان دلگان.
- ۱۸- پیگیری خرید تضمینی محصول خرماي کشاورزان تا زمان ایجاد صنایع مناسب فرآوری توسط نهادهای مربوطه و حمایتی نیمه خصوصی و دولتی و خصوصی با حمایت وزارت جهاد کشاورزی و تعاون روستایی استان.

۱۹- ایجاد سیستم پایش تصویری در سطح شهر گلمورتی.

۲۰- توسعه فضاهای فنی و حرفه‌ای و کار و دانش در سطح شهرستان دلگان.

۲۱- پیگیری تصویب و تامین اعتبار و احداث بیمارستان محلی بخش جلگه چاه هاشم شهرستان دلگان با عنایت به فراوانی جمعیت، وسعت و فاصله از مرکز شهرستان.

۲۲- تامین اعتبار لازم جهت تکمیل پروژه‌های مهم و استراتژیک پارک اداری، مجتمع بزرگ فرهنگی و هنری، ایستگاه هواشناسی، ساختمان محیط بان، زیر ساخت های ناحیه صنعتی، مدارس شبانه روزی و...

۲۳- تامین اعتبار لازم جهت ایجاد زیرساخت های لازم جهت احداث دهکده دامداران شهرستان دلگان جهت توسعه دامداری و بهره مندی مناسب از مراتع غنی حاشیه جازموریان.

۲۴- تصویب ایجاد واحد آموزش عالی دانشکده کشاورزی دانشگاه ایرانشهر در شهرستان دلگان.

۲۵- تجهیز بیمارستان امام رضا (ع) شهرستان دلگان و همچنین توسعه فضاهای بستری بیمارستان فوق به منظور کاهش مشکلات درمانی شهرستان و کم نمودن ترافیک مراجعه به بیماران شهرستان به شهرستان های همجوار از جمله شهرستان ایرانشهر.